

Turizm ve Rekreasyonda Bandura'nın Öz-yeterlilik Teorisinin Bibliyometrik Analizi** (Bibliometric Analysis of Studies on Albert Bandura's Theory of Self-Efficacy)

* Aziz BÜKEY^a , Bilgehan GÜLCAN^b

^a Bingöl University, Bingöl Vocational School of Social Sciences, Department of Hotel, Restaurant And Catering Services, Bingöl/Turkey

^b Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Tourism, Department of Recreation Management, Ankara/Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi: 07.06.2022

Kabul Tarihi: 13.09.2022

Anahtar Kelimeler

Rekreasyon

Turizm

Öz-yeterlilik

Albert Bandura

Bibliyometri

Öz

Albert Bandura'nın öz-yeterlilik teorisi, ağırlıklı olarak tıp ve psikoloji alanında faydalanılan, bunula birlikte rekreasyon alanındaki olguların açıklanmasında da sıkça başvurulan açıklama gücü yüksek bir teoridir. Çalışmanın amacı, Bandura'nın öz-yeterlilik teorisinden yararlanan çalışmaların bibliyometrik analizini yaparak, rekreasyon alanındaki akademik çalışmalarda bu teorisinin kullanım ağırlığını ortaya koymak ve gelecek çalışmalar için yönlendirici katkılar yapmaktır. Araştırmada tarama sürecinde "öz-yeterlilik", "Albert Bandura" kelimeleri başlıkta, "rekreasyon ve öz-yeterlilik" ile "turizm ve öz-yeterlilik" kelimeleri ise anahtar kelimeler olarak taranmıştır. Araştırmanın örneklemini Scopus veri tabanında bu dört anahtar kelime başlığında, teorisinin ortaya atıldığı 1977 yılından günümüz 2022 yılları arasında "başlık-title" ve "anahtar kelime-keywords" kullanan çalışmalar oluşturmaktadır. Veri analizi sürecinde frekans analizinden ve Vosviewer istatistik programından faydalanılmıştır. Veriler farklı başlıklarda sınıflandırılarak tasniflenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma bulgularına göre rekreasyon ve öz-yeterlilik anahtar kelimeleri bağlamında 1994-2022 yılları arasında 114 çalışma hazırlandığı söylenebilmektedir.

Keywords

Recreation

Tourism

Self-efficacy

Albert Bandura

Bibliometric

Abstract

Albert Bandura's theory of self-efficacy is a theory with high explanatory power, which is mainly used in the fields of medicine and psychology, but also frequently used to explain the phenomena in the field of recreation. The aim of the study is to reveal the weight of use of this theory in academic studies in the field of recreation by making a bibliometric analysis of studies that benefit from Bandura's self-efficacy theory. In the research process, the words "self-efficacy" and "Albert Bandura" were scanned in the title, and the words "recreation and self-efficacy" and "tourism and self-efficacy" were scanned as keywords. The sample of the research consists of studies using "title" and "keywords" between 1977-2022 in these four keyword titles in the Scopus database. Frequency analysis and Vosviewer statistical program were used in the data analysis process. It was determined that 114 studies were prepared between the years 1994-2022 in the context of the keywords of recreation and self-efficacy. It can be said that the number of studies in which the concepts of recreation and self-efficacy are used together is higher than the field of tourism.

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

* Sorumlu Yazar

E-posta: abukekey@bingol.edu.tr (A. Bükey)

DOI: 10.21325/jotags.2022.1092

** Bu çalışma, 12 Mayıs 2022 tarihinde Sakarya'da gerçekleştirilen 20. Geleneksel Turizm Sempozyumu'nda sözlü bildiri şeklinde özet olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Öz-yeterlilik kavramı son yıllarda sosyal psikoloji alanında yapılan çalışmalarda oldukça yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Örgüt ve psikoloji üzerine yapılan çalışmalarda da öz-yeterlilik kavramının sıkça kullanılması dikkat çekmektedir (De Clercq, Haq & Azeem, 2018; Ju vd., 2019; Newman vd.,2019; Tannady, Erlyana & Nurprihatin, 2019; Tian, Wang, Zhang & Wen, 2019). Örneğin liderlik ve yenilik gibi örgütsel davranış konularında dahi gerek üyelerin gerek liderlerin özellikleri öz-yeterlilik kuramı ile açıklanabilir (Bozkurt & Göral, 2014). Öz-yeterlilik kavramına Bandura ilk olarak sosyal öğrenme kuramını açıklarken yer vermektedir. Daha sonra insan davranışlarının açıklanmasında birincil yapı taşlarından görülmeye başlanmıştır. Bandura (1997)'ya göre öz-yeterlilik "bireyin, bir davranışı sergilemek üzere veya bir işi yapma sürecinde kendisi hakkında zihninde oluşturduğu fikir veya yargıdır". Öz-yeterlilik kavramının kullanılarak yapıldığı araştırmalar 1970'li yıllarda insanların fobilerine yönelik yapılan terapi çalışmalarıyla başlamıştır. Bu çalışmalar sonucunda insanların öz-yeterlilikleri hakkında olumsuz yargıya sahip olması (fobilerde olduğu gibi-korkuları yenememe) bir işi başarmalarında önemli bir engel haline gelmektedir. Ancak diğer yandan bireysel farklılıkların her ne kadar fobiler veya bir işi başarmaya yönelik olumsuz yargılar olsa da sürecin farklılaşmasında önemli bir etken olduğu tespit edilmiştir (Williams, 1995). Buradan hareketle öz-yeterlilik kavramı insanların algılarındaki farklılıklar üzerinden bir işi başarmalarını açıkladığı söylenebilir. Diğer bir ifadeyle öz-yeterlilik insanların bir işi başarmaya yönelik sahip oldukları beceriye inanmaları üzerinedir.

Öz-yeterlilik kavramı sosyal ve bilişsel kuramın önemli yapılarından biri olan karşılıklı belirleyicilik ilkesi üzerine referans almaktadır (Bandura, 2017). Daha geniş bir ifadeyle insanların kişisel özellikleri ve insanların bulunduğu çevre etkileşim içerisinde olmaktadır. Bu etkileşim sonucunda ise insanların öz-yeterlilik algıları oluşmakta ve davranışlarına yansımaktadır. Öz-yeterlilik kavramı insanların kendilerine olan inancıyla ilişkilidir. İnsanlar doğuştan bazı yeteneklere sahip olabilmekte ve bu yeteneklerini sosyal çevreyle birlikte keşfederek, geliştirmektedir. Dolayısıyla insanların sahip oldukları becerileri tanımaları ve bu becerileri sergilemeleri için inanca sahip olmaları önem arz etmektedir (Bandura, Freeman & Lightsey, 1999). Öz-yeterlilik insanların sahip olduğu bu becerileri ne kadar tanıdıkları ve bunu sergilemeye olan inançlarını ifade etmektedir. Diğer yandan insanların sahip olduğu becerileri tanınması ve sergilemesi noktasında ise bulunduğu çevre, yetiştiği şartlar, koşulları gibi diğer unsurlar oldukça etkili olabilmektedir.

İnsanlarda öz-yeterlilik durumu işin zorluğu ve bireyin iş hakkındaki duygu ve düşüncelerine göre değişebilmektedir. Dolayısıyla insanların sadece işin zorluğu üzerinden o işi yapıp yapamayacağı hakkında fikir sahibi olması değil aynı zamanda kişinin işi ne kadar tanıdığı ve kendine ne derece inandığı da göz önüne alınmalıdır. İnsanlar doğdukları andan itibaren sosyal çevreyle etkileşim içinde olurlar. Bu etkileşim beraberinde insanların neyi yapacakları veya neyi yapamayacakları hakkında fikir sahibi olmalarını sağlar. Zamanla da bu fikirleri sabitleşir. Ancak bazen sosyal çevreyle yaşanan etkileşim sonucu edinimler insanlar için yanıltıcı da olabilir. İnsanların kendilerini tanıyabilmeleri ve bu tabularını değiştirmeleri için farklılaşmayı göz önüne almaları gerekmektedir. Günümüzde hala üzerine araştırmalar yapılan öz-yeterlilik kavramı alanyazında farklı açılardan ele alınmaktadır. Dahası zaman zaman başka kuram veya kavramlarla karıştırılabilmektedir. Bandura (1977) insanların davranışlarının sonucuna yönelik beklentileriyle öz-yeterlilik kavramını ayırtırmakta ve insanların yeterlilik kavramıyla kendileri hakkındaki algıları üzerine odaklanmaktadır. Başarıya ulaşmada oldukça önemli bir kavram

olarak alanyazında ele alınan öz-yeterlilik, insanların bir işe karşı yüksek öz-yeterliliğe sahip olmasının insanları daha güçlü yapacağı görülmektedir. Dahası başarısızlık durumunu da daha çabuk atlatacaklarını göstermektedir.

Albert Bandura'nın çalışmaları incelendiğinde davranış üzerine ve davranışların pekiştirme üzerinden ilerlediğini açıklayan bir yol izlemektedir. Diğer bir ifadeyle insanlar dıştan gelen uyarıcılara karşı tepkiler vermektedir (Bandura ve Evans, 2006). Bu tepkilerin oluşmasında ceza veya ödül gibi sistemler devreye girmektedir. Ancak insan sadece bununla sınırlı kalmayıp, kişisel farklılıklar da insan davranışlarının farklılaşmasında etken olmaktadır (Cervone, 2000). Öz-yeterlilik oluşumu bebeklikte aile içerisinde başlamaktadır. Zira ailenin vermiş olduğu tepkiler yeterlilik algısının gelişiminde etkindir. İnsanlar bebeklik ve çocukluk dönemlerinde davranışlarına verilen tepkiler üzerinden davranışlarını geliştirmektedirler. Bu gelişim beraberinden bireysel farklılıklarını algılamasıyla devam etmektedir. Çocukluk döneminde oyunlar yine bireyin yeterliliği hakkında algılarını geliştirmektedir. Dahası çocukluk döneminde ailenin çocuğun yapabilecekleriyle ilgili söylemleri ve tutumları çocuğun öz-yeterliliği hakkında algılarını belirleyebilmektedir (Çubukçu & Girmen, 2007). Öz-yeterlilik algısının bireyde gelişiminde aile dışında eğitim hayatı veya yakın çevresinde ilişki içinde olduğu arkadaşlarının ve öğretmenlerinin tepkisi de etkili olmaktadır. Olumsuz algılarla çevrelenen bir bireyin öz-yeterlilik algısının düşük olması yadsınamaz bir gerçektir.

Öz-yeterlilik algısı bireyin geçmiş deneyimleri, dolaylı deneyimler sonucunda edinilen bilgi, çevresinde söylenenler ve mevcut psikolojik durumu gibi faktörlerle birlikte gelişmektedir (Bandura, 1982). Dolayısıyla öz-yeterlilik kişilik gelişiminde de önemli bir etken olarak ifade edilebilir. Zira kişilik gelişiminde inançlar, kişisel beklentiler ve normlar gibi oluşumlar kişiliği şekillendirdiği gibi bu şekillenmede bireyin öz-yeterliliğine yönelik yargısı oldukça etkili olabilmektedir (Bandura, 1993).

Öz-yeterliliğin gelişimi bireyin davranışlarında birçok değişikliği de meydana getirmektedir. Zira herkes bir dizi plan ve hedeflere sahip olmakla birlikte bu hedeflere ulaşmada karşısına çıkan zorluklara bakış açıları da aynı olmamaktadır (Margolis & McCabe, 2006). Bazıları (öz-yeterlilik algısıyla ilişkili olarak) karşılına çıkan zorlukları hedeflerine ulaşmada teşvik edici olarak değerlendirirken, bazıları ise başaramayacaklarına yönelik bir değerlendirmeye ele alıp vazgeçebilmektedir (Pajares, 2003). Esasında burada koyulan hedef ve başarı için kişinin öz-yeterlilik algısı arasındaki ilişki oldukça önem kazanmaktadır. Diğer yandan da birey zorluklar karşısında hedeflediği noktada olmasa dahi bunu kazanım olarak değerlendirmesi yine öz-yeterlilik algısıyla ilişkili olabilmektedir.

Öz-yeterlilik bireyin yetenekleri ve edindiği bilgi birikimi sonucunda belirli faaliyetlere veya yaşamının sürdürürken ihtiyaç duyduğu unsurlara ulaşmasında anahtar kavramdır. Rekreasyon aktiviteleri de yine bireylerin kendilerini yeterli hissettikleri alanda veya alanlarda aktivitelere katılımını kapsamaktadır (Jones ve Hinton, 2007). Bu bağlamda incelendiğinde öz-yeterlilik ve rekreasyon arasında doğrudan bir ilişkiden bahsedilebilir. İnsanları harekete geçiren en temel güç ilgili eylemlerle alakalı kendilerini ne kadar yetkin hissettikleriyle alakalıdır. Diğer yandan öz-yeterlilik öznel bir bakış açısıyla ele alınan (Bandura, 1997) bir kavramdır. Bireylerin rekreasyonel eylemlere katılımı da benzer şekilde öznel bir tutum gerektirmektedir. Zira hür irade şartıyla bir aktiviteye katılım gerçekleştirildiğinde (Kement, 2019) rekreasyon aktivitelerinden bahsedilebilir. Örneğin açık alan rekreasyon aktivitelerine katılım sağlayan bireyler yetkin olmadıklarını hissettikleri durumda ilgili aktiviteyi gerçekleştirilmeme ihtimalleri yüksek olmaktadır (Jones & Hinton, 2007).

Bu araştırmada sosyal öğrenme kuramı içerisinde önemli bir nokta olan öz-yeterlilik kavramı üzerine alanyazında yapılan çalışmalar tasnif edilmektedir. Ayrıca rekreasyon ve turizm konuları ile ilişkilendirilen öz-yeterlilik kavramı, ilgili alanlarda kullanım durumu incelenmektedir. Uluslararası alanyazında öz-yeterlilik kavramına ilişkin yapılan çalışmaların künyeleri hakkında fikir edinme amaçlı yapılan bu araştırmada, araştırmaların yordanması mümkün olabilmektedir.

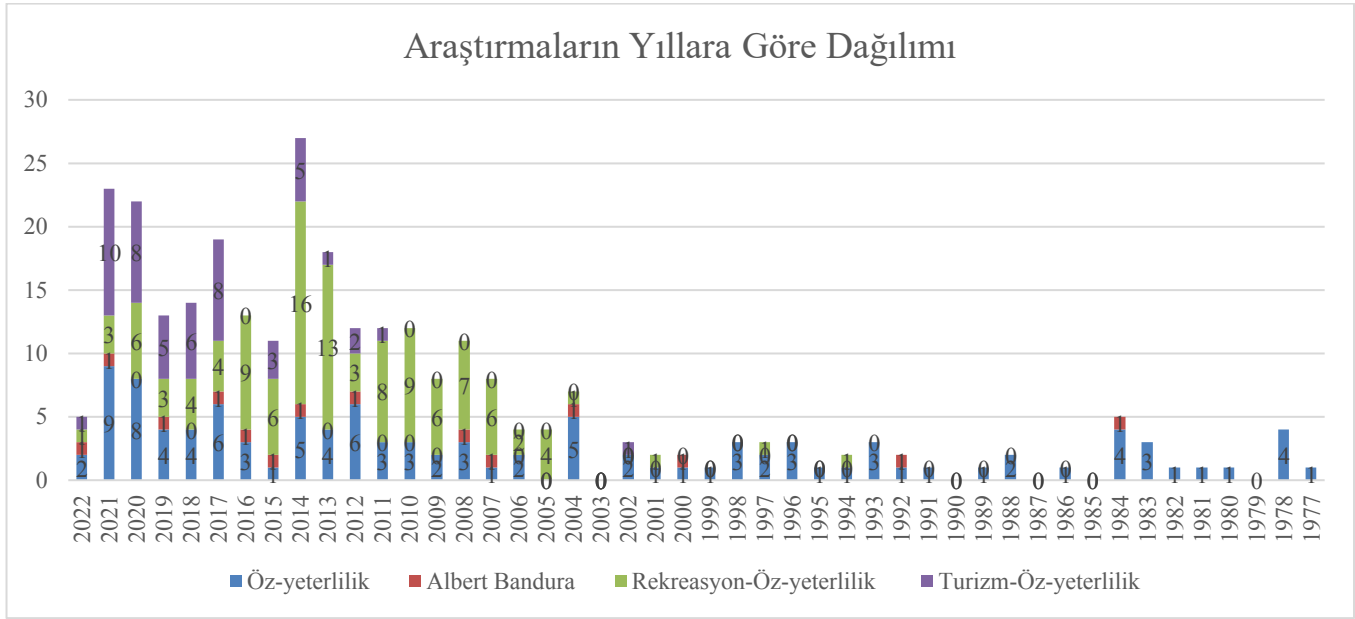
Yöntem

Bu araştırmada betimsel özellik gösteren tarama modeli kullanılmaktadır. Tarama modelinde yöntem olarak bibliyometrik yöntem kullanılmıştır. Bibliyometrik analiz nicel yöntemler kullanılarak elektronik veri tabanlarında bulunan akademik çalışmaların tasniflenmesini sağlamaktadır (Donthu vd., 2021). Ayrıca yazar sayısı, yayımlandığı dergi, yayın yılı gibi özellikler üzerinden değerlendirme fırsatı sunmaktadır. Bibliyometrik analizler farklı alanlarda farklı parametreler üzerinden değerlendirme yapma, içerik oluşturma ve sıklık analizi yapma gibi imkanları sunmaktadır (Evren & Kozak, 2014; Tayfun vd., 2018). Bibliyometrik analizlerde grafiklerin oluşturulabilmesi bakımından Web of Science, Scopus gibi veri tabanları bulunmaktadır (Li vd., 2010).

Bu araştırmada veri tabanı olarak Scopus veri tabanı tercih edilmiştir. Scopus veri tabanı sıklıkla kullanılan özetleme ve indeksleme sistemlerinden biridir (Boyle & Sherman, 2006). Ayrıca Scopus veri tabanı farklı bilim dallarında birçok çalışmayı bünyesinde barındırdığı için bu araştırmada veri tabanı olarak seçilmiştir. Araştırmada 14.04.2022 tarihinde Scopus veri tabanı üzerinden başlıkta “öz-yeterlilik teorisi”, “öz-yeterlilik kuramı” ve “Albert Bandura” kavramlarının yer almasına ilişkin bir tarama gerçekleştirilmiştir. Ayrıca anahtar kelimelerde, “rekreasyon ve öz-yeterlilik” ve “turizm ve öz-yeterlilik” kavramlarına ilişkin bir tarama gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla 1977-2022 yılları arasında 124 adet yayımlanmış çalışma; yayın yılı, çalışma yazarları, çalışmanın yapıldığı alan, hangi kurumda yapıldığı, hangi ülkede yapıldığı, yayın türü, kullanılan kaynaklar ve çalışmaların anahtar kelimeleri üzerinden değerlendirilmiştir. Değerlendirme kavramlara ilişkin yapılan ilk ve son çalışma ile sınırlandırılmıştır. Scopus veri tabanından elde edilen veriler görsel analiz elde etmek için Vosviewer istatistik programına yüklenmiştir. Bu bağlamda araştırmanın evrenini dünya üzerinde öz-yeterlilik kavramıyla ilgili yapılmış çalışmalar oluşturmaktadır. Örnekleme ise Scopus veri tabanında öz-yeterlilik kavramına ilişkin hazırlanmış olan çalışmalar kapsamaktadır.

Bulgular

Araştırma kapsamında Scopus veri tabanında öncelikle “öz-yeterlilik” anahtar kelimesi kullanılarak tarama yapılmıştır. Bu tarama sonucunda; araştırmaların yıllara göre dağılımı, araştırmaların kaynaklara göre dağılımı, yazarlara göre dağılımı, yayımlandıkları kurumlara göre dağılımı, yayımlandıkları ülkelere göre dağılımı, yayın türüne göre dağılımı ve konu alanlarına göre dağılımları incelenmiştir. Yapılan taramada “öz-yeterlilik” ile ilgili 1977-2022 yılları arasında 110 çalışmaya rastlanılmıştır. Diğer yandan “Albert Bandura” üzerine 1984-2022 yılları arasında 14 yayının hazırlandığı tespit edilmiştir. Rekreasyon ve öz-yeterlilik anahtar kelimelerini bir arada kullanan toplam 114 çalışmaya ve turizm ve öz-yeterliliği bir arada kullanan 51 çalışmaya rastlanılmıştır. Bu anahtar kelimeler kapsamında yapılan araştırmaların yıllara göre dağılımı Şekil 1’de detaylı olarak verilmektedir.

Şekil 1. Araştırmaların Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 1’de araştırmaların yıllara göre dağılımı gösterilmiştir. Diğer yandan turizm ve öz-yeterlilik anahtar kelimelerini bir arada kullanan çalışmalar incelendiğinde ilk olarak 2002 yılında kullanıldığı ve 2021 yılında 10 yayın hazırlandığı tespit edilmiştir. Öz-yeterlilik kavramına ilişkin yapılan araştırmaların yıllara göre dağılımı incelendiğinde Scopus veri tabanında 1977’de ilk yayının yayımlandığı, yıllar ilerledikçe yayın sayısının da arttığı gözlemlenmektedir. Özellikle 2016 yılından itibaren bu kavram üzerine yapılan yayınlarının sayısı artarak ilerlemektedir. En fazla yayın yapılan yıl ise 2021 olmuştur. Albert Bandura hakkında yapılan yayınların ilk olarak 1984 yılında gerçekleştirildiği, bazı yıllarda yapılmadığı ve en çok 2001 yılında yapıldığı gözlemlenmektedir. Rekreasyon ve öz-yeterlilik anahtar kelimelerini bir arada kullanan çalışmalar incelendiğinde ilk olarak 1994 yılında kullanıldığı, en fazla 2014 yılında kullanıldığı saptanmıştır. Anahtar kelimeler kapsamında yapılan araştırmaların kaynaklara göre dağılımı Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 1. Araştırmaların yayımlandıkları kaynaklara göre dağılımı

Öz-yeterlilik		Albert Bandura	
Kaynaklar	Yayın Sayısı	Kaynaklar	Yayın Sayısı
Cognitive Therapy and Research	6	Advances in Developing Human Resources	1
Advances in Behaviour Research and Therapy	4	Andhra Pradesh Journal of Psychological Medicine	1
Journal of Korean Academy of Nursing	4	Canadian Psychology	1
Journal of Career Assessment	3	Developmental Psychology	1
Journal of Clinical Nursing	3	Environment	1
Journal of Education and Health Promotion	3	Health Education and Behavior	1
Applied Nursing Research	2	Journal of Economic Issues	1
Iranian Journal of Obstetrics Gynecology and Infertility	2	Journal of Extension	1
Journal of Applied Sport Psychology	2	New Ideas in Psychology	1
Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry	2	Perspectives in Psychiatric Care	1

Tablo 1. Araştırmaların yayımlandıkları kaynaklara göre dağılımı (devamı)

Rekreasyon-Öz-yeterlilik		Turizm-Öz-yeterlilik	
Kaynaklar	Yayın Sayısı	Kaynaklar	Yayın Sayısı
Cyberpsychology Behavior and Social Networking	7	Annals of Tourism Research	7
Journal Of Gambling Studies	5	Journal of Sustainable Tourism	5
Journal Of Health Communication	3	Tourism Management	4
Journal Of Sports Sciences	3	Journal of Teaching in Travel and Tourism	3
Preventive Medicine	3	Sustainability Switzerland	3
BMC Public Health	2	Current Issues in Tourism	2
Games For Health Journal	2	International Journal of Tourism Research	2
Health And Place	2	Journal of Hospitality Leisure Sport and Tourism Education	2
Health Psychology	2	Tourism Analysis	2
Journal Of Adolescent Health	2	Asia Pacific Journal of Tourism Research	1

Öz-yeterlilik anahtar kelimesi bağlamında yapılan incelemede en fazla bu konuda yayın yapan kaynak “Cognitive Therapy and Research” adlı dergi olurken, bu dergiyi “Advances in Behaviour Research and Therapy” ve “Journal of Korean Academy of Nursing” adlı dergiler izlemektedir. Alber Bandura hakkında ise yayın yapan kaynakların hepsinde birer yayın yapıldığı gözlemlenmektedir. Rekreasyon-öz yeterlilik kavramlarını bir arada kullanarak en fazla yayın yapılan dergi “Cyberpsychology Behavior and Social Networking” iken, turizm-öz yeterlilik kavramlarını bir arada kullanarak en fazla yayın yapan dergi ise “Annals of Tourism Research” adlı dergidir. Anahtar kelimeler kapsamında yayın yapan yazarların dağılımı Tablo 2’te detaylı olarak gösterilmektedir.

Tablo 2. Araştırmaların yazarlara göre dağılımı

Öz-yeterlilik		Albert Bandura		Rekreasyon-öz-yeterlilik		Turizm-öz-yeterlilik	
Yazar	Sayı	Yazar	Sayı	Yazar	Sayı	Yazar	Sayı
Betz, N. E.	5	Almeida, F.	1	Conway, T. L.	3	Hallak, R.	3
Adams, N. E.	2	Anderson, J. F.	1	De Bourdeaudhuij, I.	3	Brown, G.	2
Alimohammadi, L.	2	Ephraim, R.	1	Gao, Z.	3	Doran, R.	2
Bandura, A.	2	Gauthier, J.	1	Kerr, J.	3	Fatima, J. K.	2
Brawley, L. R.	2	Green, L. W.	1	Sallis, J. F.	3	Ghandforoush, P.	2
Cheung, S. O.	2	Grusec, J. E.	1	Cain, K. L.	2	Ginting, N.	2
Eastman, C.	2	Guerrin, B.	1	Cardon, G.	2	Hanss, D.	2
Esmaily, H.	2	Hamilton, S. F.	1	Cerin, E.	2	Khan, M.	2
Ghahremani, L.	2	Harris, K.	1	Deforche, B.	2	Kline, C.	2
Hackett, G.	2	Heald, S.	1	Dzewaltowski, D. A.	2	Larsen, S.	2

Öz-yeterlilik kavramına ilişkin en fazla yayının Betz, N.E. tarafından yapıldığı gözlemlenmektedir. Sadece Betz, N.E. beş yayın hazırlarken, diğer yazarların iki yayın hazırladığı görülmektedir. Albert Bandura hakkında tüm yazarların birer yayın yapmış oldukları tespit edilmiştir. Rekreasyon ve öze-yeterlilik kavramlarını bir arada kullanarak en fazla üç yayın yapan yazarlar olurken, turizm-öz-yeterlilik kavramlarını bir arada kullanarak en fazla Hallak, R.’nin (3) yayın yaptığı diğerlerinin ise ikişer yayın hazırladıkları tespit edilmiştir. Tabloda en fazla on yazar verilmiştir. Anahtar kelimeler kapsamında yapılan çalışmaların yayımlandıkları kurumlara göre dağılımı Tablo 3’te detaylı olarak gösterilmektedir.

Tablo 3. Araştırmaların yayımlandıkları kurumlara göre dağılımı

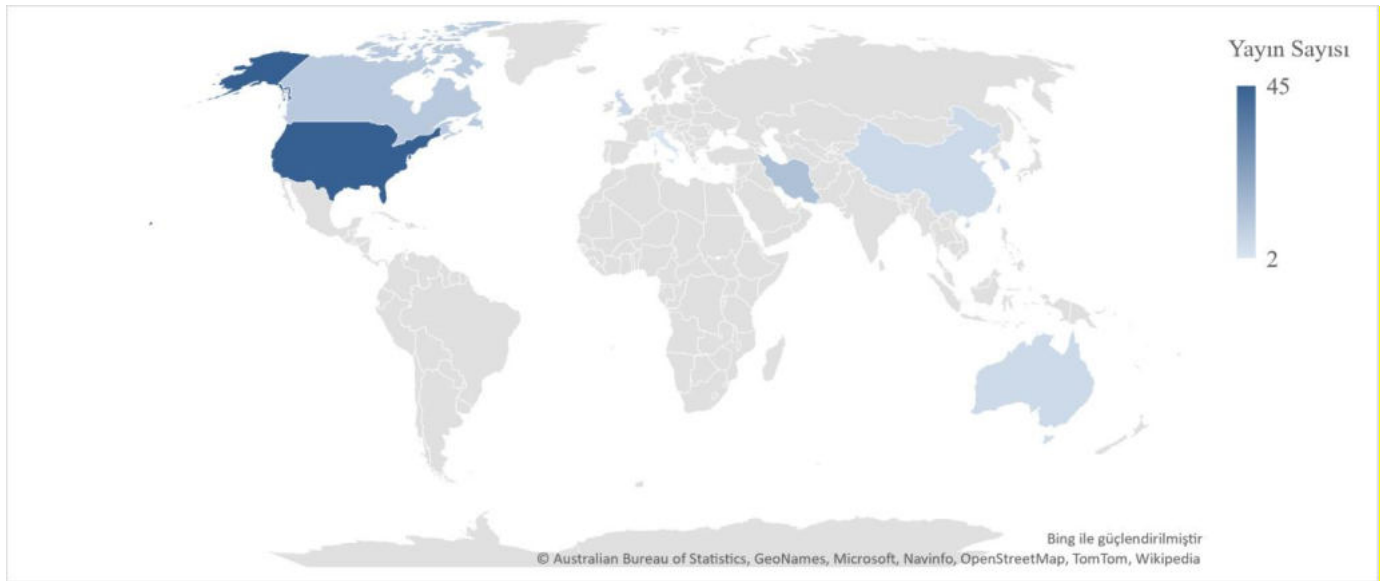
Kurumlar	Yayın Sayısı	Kurumlar	Yayın Sayısı
Ohio Eyalet Üniversitesi	5	Toronto Üniversitesi	2
Şiraz Tıp Bilimleri Üniversitesi	4	Üyelik du l'ARSI	1
Sağlık Okulu	4	Bilimsel Dergi Yayıncıları Ltd.	1
Meşhed Tıp Bilimleri Üniversitesi	3	Rutgers Üniversitesi-Newark Kampüsü	1
Arizona Devlet Üniversitesi	3	Pensilvanya Devlet Üniversitesi	1
Austin'deki Texas Üniversitesi	3	Johns Hopkins Üniversitesi	1
Alberta Üniversitesi	3	Cornell Üniversitesi	1
Tebriz Tıp Bilimleri Üniversitesi	3	Galveston'daki UT Tıp Şubesi	1
Tarbiat Modares Üniversitesi	3	Lewis & Clark Koleji, Portland	1
Pensilvanya Devlet Üniversitesi	2	Universidade Federal do Parana	1
Rekreasyon-Öz-yeterlilik		Turizm-Öz-yeterlilik	
Kurumlar	Yayın Sayısı	Kurumlar	Yayın Sayısı
Michigan Eyalet Üniversitesi	6	Virginia Politeknik Enstitüsü ve Eyalet Üniversitesi	5
San Diego Eyalet Üniversitesi	4	Hong Kong Politeknik Üniversitesi	3
Sidney Üniversitesi	4	Güney Avustralya Üniversitesi	3
Batı Üniversitesi	3	NC Eyalet Üniversitesi	2
Hohenheim Üniversitesi	3	Adelaide Üniversitesi	2
Kaliforniya Üniversitesi, San Diego	3	Universitetet ve Stavanger	2
Kansas Eyalet Üniversitesi	2	Appalachian Eyalet Üniversitesi	2
Iowa Eyalet Üniversitesi	2	Kanberra Üniversitesi	2
Nanyang Teknoloji Üniversitesi	2	Makao Üniversitesi	2
Hong Kong Üniversitesi	2	UNSW Sidney	2

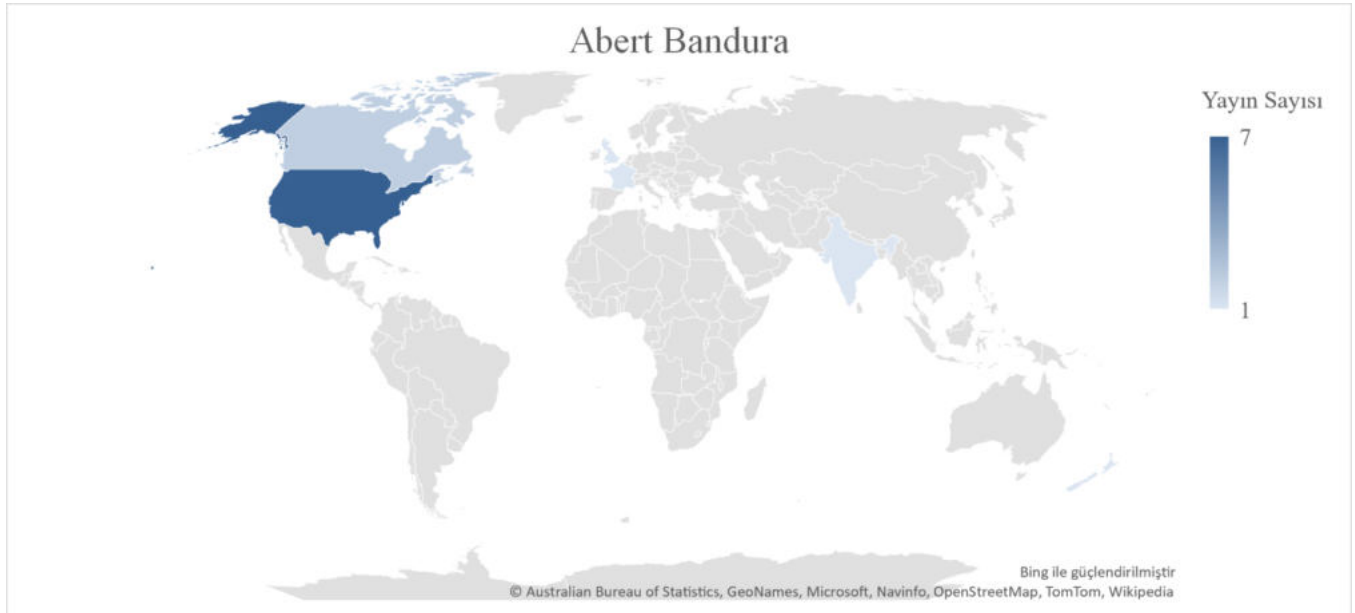
Öz-yeterlilik kavramı kapsamında yapılan en çok yayının “The Ohio State University” adlı kurumda gerçekleştiği görülmektedir. Bu kurumu “Shiraz University of Medical Sciences” ve “School of Health” takip etmektedir. En az yayının yapıldığı kurum ise “Pennsylvania State University” olarak tespit edilmiştir. Albert Bandura hakkında en fazla yayının “University of Toronto” adlı kurumda yapıldığı tespit edilmiştir. Rekreasyon-Öz-yeterlilik kavramlarına ilişkin en çok yayın “Michigan State University”de yapılırken, turizm-öz-yeterlilik kavramları hakkında en çok yayın “Virginia Polytechnic Institute and State University”de yapılmıştır. Anahtar kelimeler kapsamında yapılan çalışmaların yayımlandıkları ülkelere göre dağılımı Tablo 4’te detaylı olarak verilmektedir.

Tablo 4. Araştırmaların yayımlandıkları ülkelere göre dağılımı

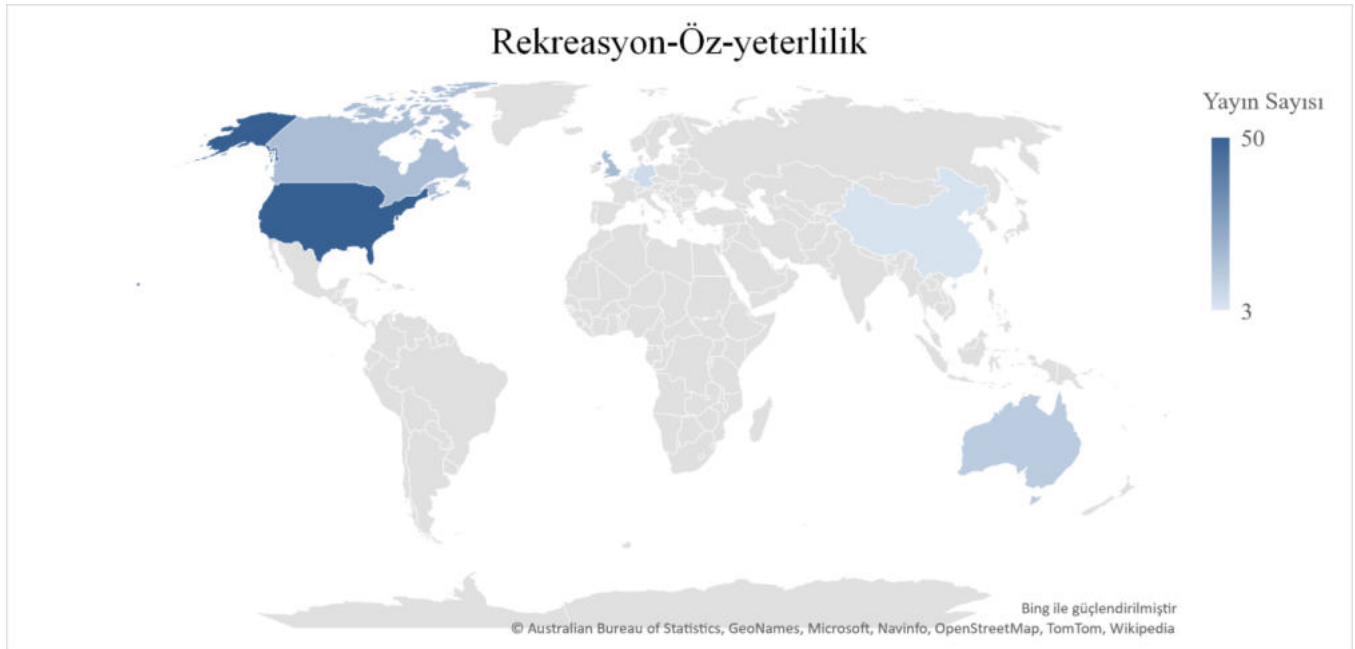
Öz-yeterlilik		Albert Bandura		Rekreasyon-Öz-yeterlilik		Turizm-Öz-yeterlilik	
Ülkeler	Yayın Sayısı	Ülkeler	Yayın Sayısı	Ülkeler	Yayın Sayısı	Ülkeler	Yayın Sayısı
Birleşik Devletler	45	Birleşik Devletler	7	Birleşik Devletler	50	Birleşik Devletler	11
İran	14	Kanada	2	Birleşik Krallık	18	Çin	10
Kanada	11	Brezilya	1	Kanada	17	Avustralya	9
Güney Kore	7	Fransa	1	Avustralya	12	Birleşik Krallık	7
Birleşik Krallık	7	Hindistan	1	Almanya	7	Güney Kore	5
Avustralya	6	Yeni Zelanda	1	Belçika	4	Almanya	3
Çin	6	Birleşik Krallık	1	Çin	4	Hindistan	3
Hong Kong	3			Hong Kong	3	Endonezya	3
Tayvan	3			Hollanda	3	Tayvan	3
İtalya	2			Singapur	3	Hong Kong	3

Araştırma sonuçlarına göre öz-yeterlilik kavramına ilişkin en çok yayın yapılan ülke Amerika Birleşik Devletleri'dir. Bu ülkeyi sırasıyla İran, Kanada, Güney Kore ve Birleşik Krallık takip etmektedir. En az yayın yapılan ülke ise İtalya'dır. Tablo incelendiğinde Birleşik Devletlerin yayın sayısında diğer ülkelerle arasında oldukça yüksek bir fark bulunmaktadır. Albert Bandura hakkında öz-yeterlilik kavramında olduğu gibi en çok yayın yapılan ülke Amerika Birleşik Devletleridir. Rekreasyon ve öz-yeterlilik ve turizm öz-yeterlilik kavramlarının bir arada kullanılarak en fazla yayının yapıldığı ülke Amerika Birleşik Devletleri'dir. Anahtar kelimeler kapsamında yapılan çalışmaların türüne göre dağılımı Tablo 5'da detaylı olarak verilmektedir.

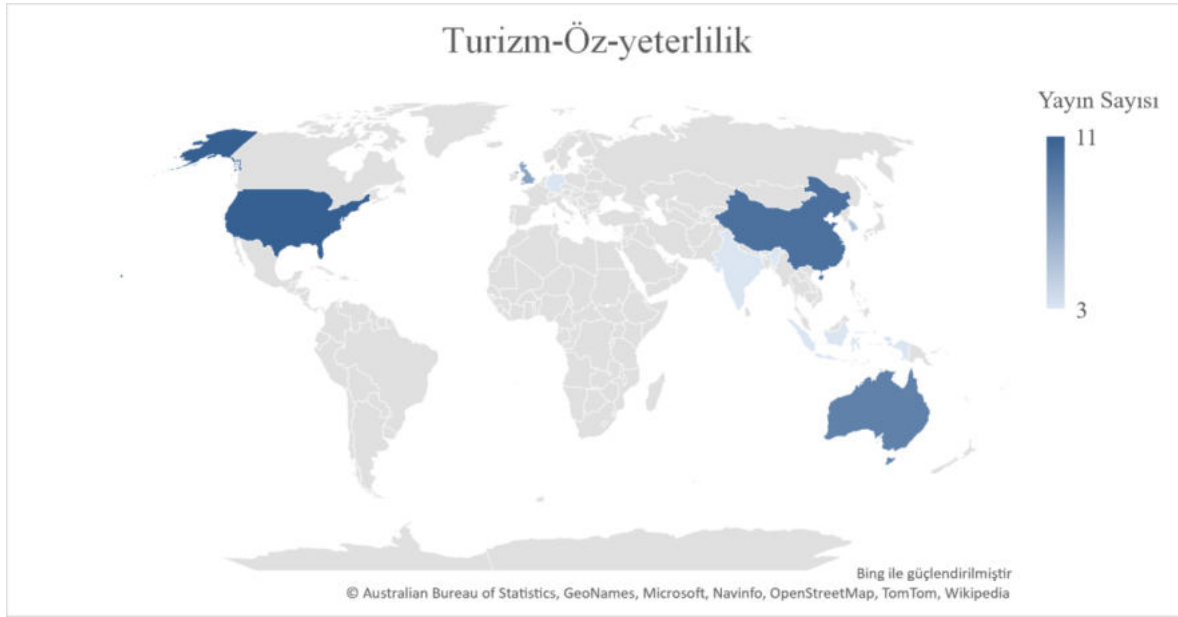
Şekil 2. Araştırmaların yayımlandıkları ülkelere göre dağılımı (Öz-yeterlilik)

Şekil 3. Araştırmaların yayımlandıkları ülkelere göre dağılımı (Abert Bandura)

Şekil 4. Araştırmaların yayımlandıkları ülkelere göre dağılımı (Rekreasyon-Öz-yeterlilik)

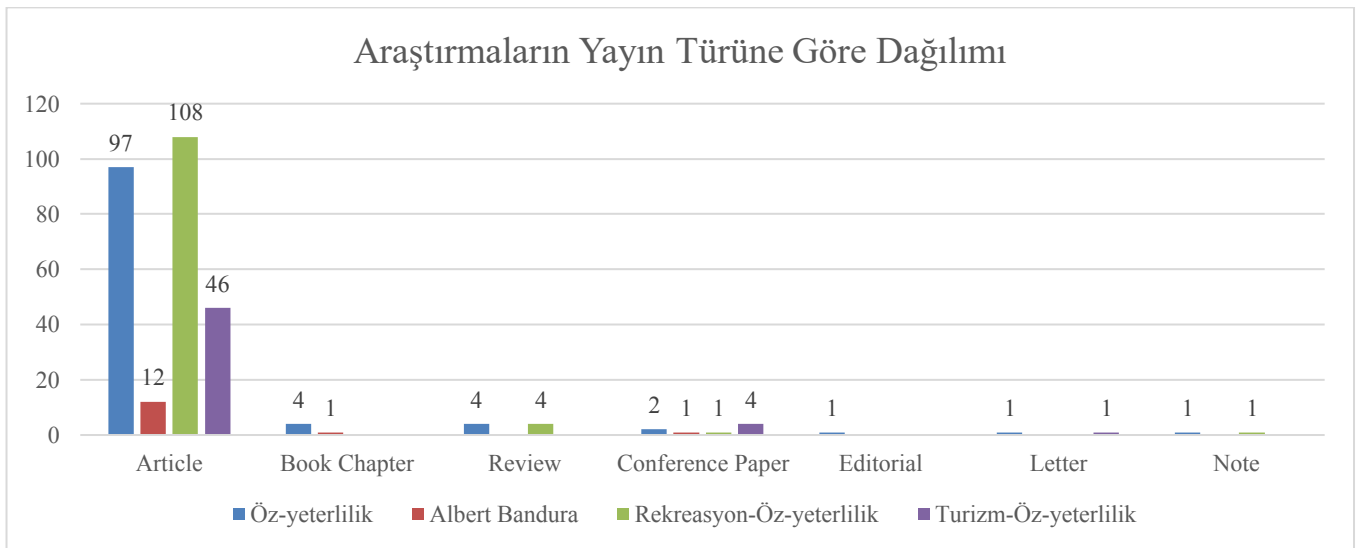

Şekil 5. Araştırmaların yayımlandıkları ülkelere göre dağılımı (Turizm-Öz-yeterlilik)

Şekil 2, 3, 4 ve 5'te araştırmaların yayımlandıkları ülkelere göre harita üzerinde gösterilmektedir. Şekilde gri ile koyu mavi arasında katagorilendirilen renk tonları çalışma sayılarını ifade etmektedir. Gri sayısal olarak en az, koyu mavi ise en fazla çalışma yapılan ülkeye işaret etmektedir. Renklerin koyu Birleşik devletlerde yayımlanan yayınların diğer ülkelere göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Şekil 6 incelendiğinde Öz-yeterlilik kavramına ilişkin en fazla çalışmanın makale türünde yayımlandığı görülmektedir. Çalışmaların neredeyse tamamı makaleler kapsamaktadır. Ayrıca bu kavram üzerine kitap bölümü, derleme, tebliğ, mektup, editöryal inceleme ve notun da hazırlandığı ifade edilebilir.

Albert Bandura hakkında ise 12 makale, bir kitap bölümü ve bir tebliği hazırlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Rekreasyon-Öz-yeterlilik ve turizm-Öz-yeterlilik anahtar kelimelerinin bir arada kullanıldığı en fazla makale hazırlandığı tespit edilmiştir.

Şekil 6. Araştırmaların yayın türüne göre dağılımı

Şekil 6'da araştırmaların yayın türüne göre dağılımı görülmektedir. Konuyla ilgili makale türünde yapılan çalışmaların diğer araştırma türlerine göre daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar kelimeler kapsamında yapılan çalışmaların konu alanlarına göre dağılımı Tablo 7’de verilmektedir.

Tablo 5. Araştırmaların konu alanlarına göre dağılımı

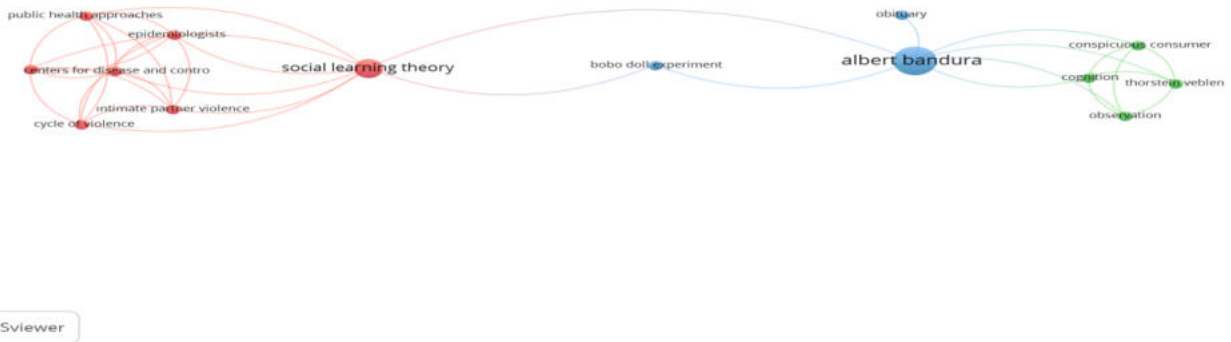
Öz-yeterlilik		Albert Bandura	
Araştırma Alanı	Yayın	Araştırma Alanı	Yayın
Tıp	45	Psikoloji	5
Psikoloji	32	Sosyal Bilimler	4
Hemşirelik	23	Tıp	3
Sosyal Bilimler	22	İşletme, Yönetim ve Muhasebe	2
İşletme, Yönetim ve Muhasebe	10	Sanat ve Beşeri Bilimler	1
Sağlık Meslekleri	6	Ekonomi, Ekonometri ve Finans	1
Biyokimya, Genetik ve Moleküler Biyoloji	4	Enerji	1
Bilgisayar Bilimi	3	Çevre Bilimi	1
İmmünoloji ve Mikrobiyoloji	3	Hemşirelik	1
Sanat ve Beşeri Bilimler	2		
Diş hekimliği	2		
Mühendislik	2		
Matematik	1		
Farmakoloji, Toksikoloji ve Eczacılık	1		
Rekreasyon-Öz-yeterlilik		Turizm-Öz-yeterlilik	
Araştırma Alanı	Yayın	Araştırma Alanı	Yayın
Tıp	73	İşletme, Yönetim ve Muhasebe	41
Sosyal Bilimler	34	Sosyal Bilimler	37
Psikoloji	31	Çevre Bilimi	6
Sağlık Meslekleri	16	Bilgisayar Bilimi	3
Bilgisayar Bilimi	11	Enerji	3
Hemşirelik	11	Mühendislik	3
Sanat ve Beşeri Bilimler	5	Psikoloji	2
Çevre Bilimi	5	Sanat ve Beşeri Bilimler	1
Biyokimya, Genetik ve Moleküler Biyoloji	3	Karar Bilimleri	1
İşletme, Yönetim ve Muhasebe	3	Dünya ve Gezegen Bilimleri	1
		Malzeme Bilimi	1
		Tıp	1

Kavramlarla ilgili konu alanlarına göre yapılan çalışma sayıları ifade edilirken konu alanları birbiriyle ilişkili olduğu için toplam taranılan çalışma üzerinden değerlendirme yapılmamaktadır. Dolayısıyla her bir konu bazında toplam yayın sayıları tabloda sunulmaktadır. Öz-yeterlilik kavramına ilişkin en fazla yayının sağlık alanında yapıldığı tespit edilmiştir. Bu alanı psikoloji, hemşirelik ve sosyal bilimler takip etmektedir. Öz-yeterlilik kavramının birçok alanda yayına konu olduğu görülmektedir. Albert Bandura hakkında ise en fazla psikoloji alanında yayın yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Psikoloji alanını sırasıyla sosyal bilimler, sağlık ve işletmecilik alanları takip etmektedir. Rekreasyon-öz-yeterlilik kavramlarını bir arada kullanarak en fazla yayın yapılan çalışma alanı sağlık, sosyal bilimler ve psikoloji alanlarıdır. Turizm-öz-yeterlilik kavramlarını bir arada kullanarak en fazla yayın yapılan çalışma alanları ise işletme-yönetim-muhasebe ve sosyal bilimlerdir. Öz-yeterlilik kavramına ilişkin yapılan çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelere ilişkin dağılım Şekil 7’de verilmektedir.

Şekil 7. Öz-yeterlilik konusunda yapılan çalışmaların anahtar kelimeleri ağı

Yapılan analiz sonucunda öz-yeterlilik konusunda yapılan çalışmalarda en fazla öz-yeterlilik anahtar kelimesinin kullanıldığı, bu kelimeyi öz-yeterlilik teorisi, fiziksel aktivite, eğitim, teori gibi kelimelerin takip ettiği görülmektedir. Albert Bandura hakkında yapılan çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelerin dağılımı Şekil 8’de detaylı olarak gösterilmektedir.

Şekil 8. Albert Bandura hakkında yapılan çalışmaların anahtar kelimeleri ağı

Yapılan analiz sonucunda en fazla kullanılan anahtar kelimenin Albert Bandura olduğu tespit edilmiştir. Bu anahtar kelimeyi sosyal öğrenme teorisi takip etmektedir.

Rekresyon ve öz-yeterlilik anahtar kelimelerini kullanmış çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelerin dağılımı Şekil 9’da detaylı olarak gösterilmektedir.

Turizm ve öz-yeterlilik anahtar kelimelerini kullanan çalışmaların anahtar kelime ağ analizi incelendiğinde, en fazla öz-yeterlilik kavramıyla ilişkili anahtar kelimeler olduğu görülmektedir. Bu kavramla ilişkili turizm, covid-19, kolektif öz-yeterlilik, girişimsel öz-yeterlilik, kariyer öz-yeterliliği, yapısal eşitlik modeli ve teknoloji kabul modeli gibi kavramların kullanıldığı saptanmıştır.

Sonuç ve Öneri

Bu araştırmada öz-yeterlilik ve Alber Bandura, rekreasyon-öz-yeterlilik ve turizm-öz-yeterlilik kavramlarını başlıklarında veya anahtar kelimelerinde kullanan çalışmaların bibliyometrik analizi gerçekleştirilmiştir. Scopus veri tabanı üzerinden yapılan değerlendirmede, “öz-yeterlilik” kavramına ilişkin 1977-2022 yılları arasında toplam 110 çalışmaya rastlanılmıştır. Albert Bandura hakkında ise 1984-2022 yılları arasında Scopus veri tabanında toplam 14 çalışmaya rastlanılmıştır. Rekreasyon-öz-yeterlilik anahtar kelimeleri hakkında 1994-2022 yılları arasında toplam 114 çalışmaya ve turizm-öz-yeterlilik anahtar kelimeleri hakkında 2002-2022 yılları arasında toplam 51 çalışmaya rastlanılmıştır. Anahtar kelimeler üzerinden araştırmaların kaynaklara göre, yazarlara göre, kurumlara göre, ülkelere göre, yayın türüne göre, konu alanlarına göre ve anahtar kelimelere göre incelemesi yapılmıştır.

Anahtar kelime bağlamında yapılan araştırmaların yıllara göre dağılımı incelendiğinde, öz-yeterlilik ile ilgili ilk olarak 1977’de, Albert Bandura hakkında ise ilk olarak 1984 yılında yayın yapıldığı görülmektedir. Rekreasyon-öz-yeterlilik anahtar kelimeleri bağlamında ilk olarak 1994 yılında ve turizm-öz-yeterlilik anahtar kelimeleri bağlamında ilk olarak 2002 yılında çalışma yapıldığı tespit edilmiştir. Öz-yeterlilik hakkında çalışmaların son 10 yılda arttığı, Albert Bandura hakkında ise bazı yıllar hiç yayın yapılmadığı, bazı yıllar ise birer tane yayın yapıldığı görülmüştür. Araştırmaların yapıldığı kaynaklar incelendiğinde, öz-yeterlilik hakkında en fazla Cognitive Therapy and Research adlı dergide yayın yapıldığı, Albert Bandura hakkında ise ilgili dergilerin hepsinde birer yayın yapıldığı saptanmıştır. Rekreasyon ve öz-yeterlilik anahtar kelimeleri kapsamında Cyberpsychology Behavior and Social Networking adlı dergide ve turizm ve öz-yeterlilik anahtar kelimeleri kapsamında Annals of Tourism Research adlı dergide en fazla yayın yapıldığı saptanmıştır. Öz-yeterlilik ve Albert Bandura kelimeleri hakkında yayın yapan yazarların dağılımı incelendiğinde, öz-yeterlilik kavramına ilişkin en fazla Betz, N.E yaparken, Albert Bandura hakkında yayın yapan yazarların hepsinin birer yayını olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öz-yeterlilik ve Albert Bandura hakkında yayın yapan kurumlar incelendiğinde, öz-yeterlilik kavramına yönelik en fazla The Ohio State University adlı kurumun gerçekleştirdiği, Albert Bandura hakkında ise University of Toronto adlı kurumun gerçekleştirdiği tespit edilmiştir. Yayın yapan ülkeler incelendiğinde, her iki kavrama yönelik de Amerika Birleşik Devletlerin yayın yaptığı gözlemlenmiştir.

Öz-yeterlilik ve Albert Bandura hakkında yayın türü incelendiğinde, her iki konuda da en fazla makale hazırlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Alana göre inceleme yapıldığında ise öz-yeterlilik konusunda en fazla psikoloji, hemşirelik ve sosyal bilimlerde yayın yapıldığı, Albert Bandura hakkında ise en fazla psikoloji ve sosyal bilim alanlarında yayınların yapıldığı gözlemlenmiştir. Her iki kavrama ilişkin kullanılan anahtar kelimelere bakıldığında, öz-yeterlilik kavramına yönelik; öz-yeterlilik, öz-yeterlilik teorisi kavramlarının, Albert Bandura hakkında yapılan çalışmalarda ise; Albert Bandura ve sosyal öğrenme teorisi kelimelerinin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Türkiye’de konu ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında scopus veri tabanında çok az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bireysel özellikler ile bireyin içinde yaşadığı çevre arasındaki ilişkiye odaklanan öz-yeterlilik kuramının, öznesi insan ve insan davranışları olan rekreasyon ve turizm alanlarında çok yönlü etkilerinin olacağı düşünülebilir. Bu nedenle ülkemizde de öz-yeterlilik kuramı ile rekreasyon ve turizm alanları arasındaki ilişkiyi ortaya koyabilecek çalışmalara ihtiyaç vardır. Turizm alanındaki dergilerde bu konudaki makalelere daha fazla yer verilmesi ve araştırmacıların makale yayını için teşvik edilmesinin gerekli olduğu ifade edilebilir (Ercan, 2020). Akademisyenler bu noktada öz-yeterlilik kuramının farklı boyutlarının turizm ve rekreasyon alanlarına uygulanabilirliğini konu olan araştırmalar yapabilir.

Bu araştırmada öz-yeterlilik ve Albert Bandura hakkında yapılan çalışmalar başlık üzerinden ve rekreasyon-öz-yeterlilik ve turizm-öz-yeterlilik anahtar kelimeleri üzerinden sadece Scopus veri tabanı üzerinden değerlendirilmiştir. Bundan sonraki yapılacak çalışmalarda Web of Science, Google scholar gibi veri tabanları üzerinden tasnifleme yapılması önerilmektedir. Ayrıca sosyal öğrenme teorisi de anahtar kelimelere eklenerek veri taraması yapılabilir.

Beyan

Makalenin tüm yazarlarının makale sürecine verdikleri katkı eşittir. Yazarların bildirmesi gereken herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKÇA

- Bandura, A. (Ed.). (2017). *Psychological modeling: Conflicting theories*. Transaction Publishers.
- Bandura, A., & Evans, R. I. (2006). *Albert Bandura*. Insight Media.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of Control*. New York: Freeman.
- Bandura, A. (1993). Perceived self-efficacy in cognitive development and functioning. *Educational Psychologist*, 28(2), 117-148.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191.
- Bandura, A., Freeman, W. H., & Lightsey, R. (1999). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Boyle, F., & Sherman, D. (2006). Scopus™: The product and its development. *The Serials Librarian*, 49(3), 147-153.
- Bozkurt, Ö. & Göral M. (2014). The assesment of modern leadership styles in relation With demographic factors. *Research Journal of Business & Management*, 1(3), 169-179
- Cervone, D. (2000). Thinking about self-efficacy. *Behavior Modification*, 24(1), 30-56.
- Çubukçu, Z. & Girmen, P. (2007). Öğretmen adaylarının sosyal Öz-Yeterlilik algılarının belirlenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 8(1). 58-74.

- De Clercq, D., Haq, I. U., & Azeem, M. U. (2018). Self-efficacy to spur job performance: Roles of job-related anxiety and perceived workplace incivility. *Management Decision*, 56(4), 894-907.
- Donthu, N., Kumar, S., Pandey, N., Pandey, N., & Mishra, A. (2021). Mapping the electronic word-of-mouth (eWOM) research: A systematic review and bibliometric analysis. *Journal of Business Research*, 135, 758-773.
- Ercan, F. (2020). Türkiye'deki gastronomi turizmi konulu makalelerin bibliyometrik analizi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 2020, 8 (2), 1058-1075
- Evren, S., & Kozak, N. (2014). Bibliometric analysis of tourism and hospitality related articles published in Turkey. *Anatolia*, 25(1), 61-80.
- Jones, J. J., & Hinton, J. L. (2007). Study of Self-Efficacy in Freshman Wilderness Experience Program: Measuring General Versus Specific Gains. *Journal of Experiential Education, Symposium on Experiential Education Research*, 29(3), 382-385.
- Ju, D., Huang, M., Liu, D., Qin, X., Hu, Q., & Chen, C. (2019). Supervisory consequences of abusive supervision: An investigation of sense of power, managerial self-efficacy, and task-oriented leadership behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 154, 80-95.
- Kement, Ü. (2019). Ecorecreation, İçinde, İ. Yazıcıoğlu, Ö. Yayla & A. Solunoğlu (Eds.). *Current Issues in Tourism and Hospitality Management*, (ss.231-248). SRA Academic Publishing, Lithuanian
- Li, J., Burnham, J. F., Lemley, T., & Britton, R. M. (2010). Citation analysis: Comparison of Web of Science, Scopus, SciFinder, and Google Scholar. *Journal of Electronic Resources in Medical Libraries*, 7(3), 196-217.
- Margolis, H., & McCabe, P. P. (2006). Improving self-efficacy and motivation: What to do, what to say. *Intervention in School and Clinic*, 41(4), 218-227.
- Newman, A., Obschonka, M., Schwarz, S., Cohen, M., & Nielsen, I. (2019). Entrepreneurial self-efficacy: A systematic review of the literature on its theoretical foundations, measurement, antecedents, and outcomes, and an agenda for future research. *Journal of Vocational Behavior*, 110, 403-419.
- Pajares, F. (2003). Self-efficacy beliefs, motivation, and achievement in writing: A review of the literature. *Reading & Writing Quarterly*, 19(2), 139-158.
- Tannady, H., Erlyana, Y., & Nurprihatin, F. (2019). Effects of work environment and self-efficacy toward motivation of workers in creative sector in province of Jakarta, Indonesia. *Calitatea*, 20(172), 165-168.
- Tayfun, A., Ülker, M., Gökçe, Y., Tengilimoğlu, E., Sürücü, Ç. & Durmaz, M. (2018). Turizm alanında yiyecek ve içecek ile ilgili lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6 (2), 523-547.
- Tian, G., Wang, J., Zhang, Z., & Wen, Y. (2019). Self-efficacy and work performance: The role of work engagement. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 47(12), 1-7.
- Williams, S. L. (1995). Self-efficacy, anxiety, and phobic disorders. *Self-Efficacy, Adaptation, and Adjustment*, 69-107.

Use of Bandura's Self-Efficacy Theory in Tourism and Recreation: A Bibliometric Analysis

Aziz BÜKEY

Bingol University, Vocational School of Social Sciences, Bingol/Turkey

Bilgehan GÜLCAN

Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Tourism, Ankara/Turkey

Albert Bandura's theory of self-efficacy is a theory with high explanatory power, which is mainly used in the fields of medicine and psychology, but also frequently used to explain the phenomena in the field of recreation. The aim of the study is to reveal the weight of use of this theory in academic studies in the field of recreation by making a bibliometric analysis of studies that benefit from Bandura's self-efficacy theory. The concept of self-efficacy has been used extensively in studies conducted in the field of social psychology in recent years. The concept of self-efficacy is used extensively in studies on organization and psychology (De Clercq, Haq, & Azeem, 2018; Ju et al., 2019; Newman, et al., 2019; Tian, Wang, Zhang, & Wen, 2019). Tannady, Erlyana and Nurprihatin, 2019; Tian, Wang, Zhang and Wen, 2019).

Bandura first introduced the concept of self-efficacy while explaining social learning theory. Later, it started to be seen as one of the primary building blocks in the explanation of human behavior. According to Bandura (1997), self-efficacy is “an idea or judgment that an individual forms in her mind about herself in order to exhibit a behavior or in the process of doing a job”. Therefore, it should be taken into account not only that people have an idea about whether they can do the job based on the difficulty of the job, but also how much the person knows the job and how much she believes in herself. When Albert Bandura's studies are examined, she follows a path that explains behavior and that behaviors proceed through reinforcement. In other words, people react to external stimuli (Bandura & Evans, 2006).

Self-efficacy is the key concept for the individual to reach certain activities or the elements he needs while continuing his life as a result of his abilities and knowledge. Recreation activities also include the participation of individuals in activities in the area or areas where they feel competent. When examined in this context, a direct relationship can be mentioned between self-efficacy and recreation. The most fundamental force that drives people to act is how competent they feel about the action in question. The participation of individuals in recreational activities similarly requires a subjective attitude. Because, when participation in an activity is carried out on the condition of free will recreational activities can be mentioned.

In this study, studies in the literature on the concept of self-efficacy, which is an important point in social learning theory, are classified. In addition, the concept of self-efficacy, which is associated with recreation and tourism, and its use in related fields are examined. It is possible to predict the researches in this research, which was conducted to get an idea about the identities of the studies on the concept of self-efficacy in the international literature. Scopus database was preferred as the database in this study. The Scopus database is one of the largest summarization and indexing systems in the world (Boyle and Sherman, 2006). In the research, a search was carried out on the Scopus database on 14.04.2022 regarding the inclusion of the concepts of "self-efficacy theory", "self-efficacy theory" and "Albert Bandura" in the title. In addition, a search was conducted on the concepts of "recreation and self-efficacy" and "tourism and self-efficacy" in keywords. Therefore, 124 published studies

between 1977-2022; The year of publication, the authors of the study, the area where the study was conducted, the institution in which it was made, the country in which it was made, the type of publication, the sources used and the keywords of the studies were evaluated. Evaluation is limited to the first and last study on the concepts. The data obtained from the Scopus database were loaded into the Vosviewer statistical program to obtain visual analysis. During the search, 110 studies were found between 1977 and 2022 on "self-efficacy". On the other hand, it was determined that 14 publications were prepared on "Albert Bandura" between 1984-2022. A total of 114 studies using the recreation and self-efficacy keywords and 51 studies using tourism and self-efficacy together were found. The year with the most publications was 2021. On the other hand, when the studies that use the tourism and self-efficacy keywords together are examined, it has been determined that it was first used in 2002 and 10 publications were prepared in 2021.

In this study, a descriptive scanning model is used. The bibliometric method was used as a method in the scanning model. Bibliometric analysis provides the classification of academic studies in electronic databases using quantitative methods (Donthu et al., 2021). In addition, it offers the opportunity to evaluate the number of authors, the journal in which it is published, and the year of publication. Bibliometric analyzes offer opportunities such as evaluating different parameters in different fields, creating content and making frequency analysis (Evren & Kozak, 2014; Tayfun et al., 2018). There are databases such as Web of Science and Scopus in terms of creating graphics in bibliometric analyzes (Li et al., 2010).

It is seen that the concept of self-efficacy has been the subject of publications in many fields. On the other hand, it was concluded that Albert Bandura had the most publications in the field of psychology. Psychology is followed by social sciences, health and business administration, respectively. Using the concepts of recreation-self-efficacy together, the field of study with the most publications is health, social sciences and psychology. Using the concepts of tourism-self-efficacy together, the most widely published study areas are business-management-accounting and social sciences.

When the keyword network analysis of the studies using the keywords recreation and self-efficacy was examined, it was found that the concept of self-efficacy was used the most, followed by the words such as physical activity and exercise. It is seen that concepts such as cognitive behavior strategy, cognitive development theory, motivation family, goals and expectations are used with the concept of self-efficacy.

Considering the studies on the subject in Turkey, very few studies were found in the scopus database. It can be thought that the self-efficacy theory, which focuses on the relationship between individual characteristics and the environment in which the individual lives, will have multifaceted effects in the fields of recreation and tourism, whose subjects are human and human behaviors. For this reason, there is a need for studies that can reveal the relationship between self-efficacy theory and recreation and tourism areas in our country. At this point, academics can conduct research on the applicability of different dimensions of self-efficacy theory to tourism and recreation areas.